

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Силабус курсу

**ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ
ТА ЕРГОТЕРАПІЇ**

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 22 – Охорона здоров'я

Спеціальність: 227 – Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Кількість кредитів – 3

Форма навчання – денна

Рік підготовки, семестр – I рік підготовки, I семестр

Компонент освітньої програми: за вибором

Дні занять: згідно з розкладом.

Консультації: згідно з графіком навчального процесу.

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП: канд. біол. наук, проф. Вовканич Андрій Степанович

Контактна інформація – тел. 032- 261-19-37, e-mail fr@ldufk.edu.ua

Опис дисципліни

Метою дисципліни «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є ознайомити студентів з галуззю їхньої майбутньої професійної діяльності та закласти фундамент для засвоєння матеріалу інших навчальних дисциплін з обраної спеціальності. **Завданнями дисципліни** є: надати інформацію про цілісну систему реабілітації та її складові; забезпечити розуміння місця фізичної терапії та ерготерапії у системі охорони здоров'я; ознайомити студентів з порівняльною характеристикою підходів і вимог до ведення і використання записів; забезпечити розуміння студентами основних принципів спілкування з пацієнтом та перешкод його веденню; надати інформацію про підходи та вимоги щодо розташування та драпірування пацієнта; ознайомити з основними способами пасивного і активного переміщення пацієнта; надати інформацію про покази та протипокази застосування активних і пасивних вправ; ознайомити з прикладами застосування активних і пасивних вправ під час реабілітації; ознайомити студентів з величинами основних життєвих показників у стані спокою та факторами, які можуть вплинути на їх величину; надати інформацію про

способи вимірювання основних життєвих показників; ознайомити студентів з основними системами інфекційного контролю та вимогами з техніки безпеки при роботі з пацієнтами з різними патологіями; надати інформацію про принципи надання першої допомоги при різних патологічних станах пацієнта; ознайомити студентів з основними вимогами щодо пристосування навколишнього середовища до потреб неповносправних різних нозологій.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
1.	Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну терапію та ерготерапію. Конфіденційність.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Визначення терміну „реабілітація”. • Складові реабілітаційного процесу. • Місце фізичної терапії та ерготерапії у сфері охорони здоров'я та завдання, які вони вирішують. • Причини виникнення, особливості профілактики рухових дисфункцій. • Правила дотримання конфіденційності та їх особливості у сучасних умовах, випадки порушення.
2.	Види і формати ведення записів. Суб'єктивна і об'єктивна інформація. Коротко- і довготермінові цілі.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Види і формати ведення записів. • Складові формату СООП. • Складові суб'єктивної та об'єктивної інформації. • Суть понять „короткотермінова ціль” і „довготермінова ціль”, їх співвідношення, правила постановки.
3.	Вимоги до викладу матеріалу. Загальні вимоги до спілкування.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Вимоги до викладу матеріалу на письмі. • Основні принципи ревізування матеріалу. • Основні принципи спілкування, поділ на вербальне і невербальне спілкування.
4.	Вербальне і невербальне спілкування; вислуховування. Перешкоди спілкуванню.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Вимоги до ведення вербального спілкування. Основні форми невербального спілкування. • Принципи організації вислуховування. • Перешкоди спілкуванню і способи їх уникнення.
5.	Основні принципи розташування і драпірування пацієнта. Переміщення пацієнта.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Вимоги до безпечного розташування пацієнта, використання допоміжних засобів при розташуванні. • Вимоги до розташування горілиць, долілиць, на боці, сидячи; можливі ускладнення при неправильному розташуванні.

		<ul style="list-style-type: none"> • Що таке контрактури, належки, спастика. Запобіжні пози. • Вимоги до драпірування, завдання драпірування. • Вимоги, підготовка і здійснення переміщення; правила техніки безпеки. • Правила переміщення пацієнта у ліжку: вгору, донизу, обертання. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здійснювати переміщення пацієнта з однієї поверхні на іншу за допомогою однієї, двох, трьох осіб.
6.	Загальні правила пересування пацієнта. Моделі пересування з використанням основних технічних засобів. Методи підстраховки.	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знати принципи організації та вимоги до реалізації активного переміщення пацієнта. • Правила підбору основних допоміжних технічних засобів пересування. • Переваги і недоліки технічних допоміжних засобів пересування. • Помилки під час підбору, остаточної підгонки технічних допоміжних засобів пересування. • Характеристику основних моделей пересування: двоточкова, триточкова, чотириточкова. • Особливості пересування у візку. • Правила підстраховки під час пересування. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підбирати основні допоміжні технічні засоби пересування. • Організовувати пересування пацієнта за допомогою різних моделей і забезпечувати його страхування. • Забезпечувати пересування пацієнта у візку.
7.	Пасивні і активні вправи.	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальну характеристику активних і пасивних вправ. • Покази і протипокази до застосування пасивних і активних вправ. • Класифікацію кінцевих відчуттів. • Загальну характеристику ізометричних вправ.
8.	Методи вимірювання основних життєвих показників. Фактори,	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальну характеристику основних життєвих показників.

	які можуть впливати життєві показники.	<ul style="list-style-type: none"> • Способи вимірювання життєвих показників. • Величина життєвих показників у спокої та фактори, які можуть на неї впливати.
9.	Фізіологія системи кровообігу	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Основні положення гемодинаміки. • Основні функції серця і властивості серцевого м'язу. • Електричні явища в серці (ЕКГ). • Серцевий цикл та його фази. • Систолічний та хвилинний об'єм крові. • ЧСС в спокої та при навантаженнях. • Механізми регуляції серцевої діяльності • Методики дослідження функцій серця.
10.	Основи інфекційного контролю	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Загальні принципи інфекційного контролю. • Характеристику медичної та хірургічної асептики. • Інфекційний контроль при різних групах захворювань. • Особливості організації і підтримання стерильного поля.
11.	Правила надання першої медичної допомоги	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Завдання та принципи надання першої медичної допомоги при нещасних випадках та різних екстрених станах (переломи, кровотечі, корчі, удусення, перегрівання, серцевий напад, інсулінозалежні стани, позна гіпертензія).
12.	Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних та принципи проведення обстеження умов їх проживання	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Загальні вимоги до адаптації житлових об'єктів, реабілітаційних центрів, об'єктів загального користування, громадського транспорту. • Принципи збору інформації про умови проживання неповносправного. • Системи оцінки залежності пацієнта.
13.	Заняття рекреаційним спортом з неповносправними	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Історію виникнення і розвитку рекреаційного спорту. • Загальні принципи підготовки і проведення занять рекреаційним спортом з неповносправними різних нозологій. • Основні принципи організації рекреаційних ігор.

Формування програмних компетентностей

Загальні компетентності	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
	Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Рекомендована література

Основна:

1. Бармашина Л. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення. К.: Союз-Реклама, 2000. – 89 с.
2. Бріскін Ю. А., Передерій А. В., Строкатов В. В. Параолімпійський спорт: Навч. Посіб. – Львів : Арал, 2001. – 141с.

3. Вовканич А.С. Вступ у фізичну реабілітацію (матеріали лекційного курсу). – Львів: Українські технології, 2008. – 200 с.
4. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посіб. / А. С. Вовканич. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 184 с.
5. Джегер ЛяВонн. Перенесення і підйом дітей та підлітків. Листки домашніх інструкцій. Львів: Наутілус, 2000. – 27 с.
6. Каптелин А.Ф. Лечебная физическая культура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей. – Москва, 1985. – 428 с.
7. Мухін В. М. Фізична реабілітація. – Київ: Олімпійська література, 2000. – 424с.
8. Мухін В. М. Фізична реабілітація. – Київ: Олімпійська література, 2005. – 436с.
9. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації. Перекл. з англ. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2002. – 325 с.
10. Данчак І.О., Лінда С.М. Пристосування житлового середовища до потреб людей з обмеженими фізичними можливостями. – Львів: Вид-во Нац.ун-ту “Львівська політехніка”, 2002. – 127 с.
11. Діамант Рейчел. Вправи для занять з дітьми: як діяти вдома батькам малих дітей. – Львів: Наутілус, 2000. – 110 с.

Допоміжна:

1. Апанасенко Г.Л. Избранные статьи о здоровье. – Киев, 2005. – 48 с.
2. Барден І., Фогель А., Водражке Г. Домашня опіка хворих та немічних. Великий довідник видавництва ”ТРИАС”. – Львів: Стрім, 2000. – 316 с.
3. Белова А. Н., Щепетова О. Н. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации. – Москва: Антидор, 2002. – 440 с.
4. Вовканич А. Інструктивні матеріали по догляду за хворими з травмою спинного мозку. – Львів: Солар-2000, 2000. – 50 с.
5. Вовканич А. С. Адаптація оточуючого середовища до потреб неповносправних : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 13 с.
6. Вовканич А. С. Вербальне і невербальне спілкування, вислуховування. Перешкоди спілкуванню : лекція / А. С. Вовканич. – Львів, 2017. – 6 с.
7. Вовканич А. С. Види і формати ведення записів : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 9 с.
8. Вовканич А. С. Заняття рекреаційним спортом з неповносправними : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 25 с.
9. Вовканич А. С. Переміщення пацієнта : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 11 с.
10. Вовканич А. С. Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну реабілітацію : лекція / Вовканич А. С. – Львів, 2017. – 8 с.
11. Вовканич А. С. Характеристика фізичної реабілітації як послуги / А. С. Вовканич, О. М. Стасюк, В. І. Франчук // Матеріали XIII міжвуз. студ. конф. – Запоріжжя, 2005. – С. 218.
12. Вовканич А.С. Підготовка фахівців з фізичної реабілітації у контексті розвитку освіти у галузі фізичного виховання і спорту / А.С. Вовканич // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні. - 2010. - Вип. 7. - С. 37 - 42.

13. Джегер ЛяВонн. Інструкція до домашньої програми для немовлят і малих дітей. – Львів: Наутілус, 2000. – 58 с.
14. Нормалі планувальних елементів житлових і громадських будівель з урахуванням можливостей використання їх інвалідами. – Київ : ЗНДІЕП, 1998. – 85 с.
15. Основы физиологии человека: В 2 т. / Брин В. Б., Вартанян И. А., Данияров С. Б., Захаров Ю. М. и др. – Санкт-Петербург : Международный фонд истории науки, 1994. Т.1 – 567 с., т.2 – 413 с.
16. Пфау Дженет. Домашні вправи для реабілітації дорослих. Листки інструкцій. – Львів: Наутілус, 2000. – 46 с.
17. Приступа Є. Н. Роль і місце фахівця з фізичної реабілітації в системі охорони здоров'я населення / Є. Н. Приступа, А. С. Вовканич // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 9. – С. 92–96.
18. Стандартні правила щодо урівняння можливостей інвалідів. – Львів: Надія, 1998. – 48с.
19. Duesterhaus M. Patient Care Skills / M. Duesterhaus, S. Duesterhaus. – Appleton & Lange. 1995. – 494 p.
20. Person E. Principles and Techniques of Patient Care / E. Person. – W.B. Saunders Company. 1994. – 286 p.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Оцінювання

Види роботи	Модуль 1		Модуль 2		Сума
	Успішність	Бали	Успішність	Бали	
Контрольне письмове опитування	25 балів		25 балів		50 балів
Сума балів та оцінка за модуль	Модуль 1		Модуль 2		Сума
	Успішність	Бали	Успішність	Бали	
	задовільно	15-18,5	задовільно	15-18,5	30-37
	добре	18,6- 22	добре	18,6- 22	37,2-44
	відмінно	22,1-25	відмінно	22,1-25	44,2-50

Максимальна сума балів, отримана за модулі (1/2 балів упродовж семестру)	Максимальна сума балів за результатами відповіді під час екзамену	Максимальна сума балів
50	50	100

Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно

82-89	B	добре
75-81	C	
68-74	D	задовільно
61-67	E	
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Тематика лекцій

1. Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну терапію та ерготерапію. Конфіденційність.
2. Види і формати ведення записів. Суб'єктивна і об'єктивна інформація. Коротко- і довготермінові цілі.
3. Вимоги до викладу матеріалу. Загальні вимоги до спілкування.
4. Вербальне і невербальне спілкування; вислуховування. Перешкоди спілкуванню.
5. Основні принципи розташування і драпірування пацієнта. Переміщення пацієнта.
6. Загальні правила пересування пацієнта. Моделі пересування з використанням основних технічних засобів. Методи підстраховки.
7. Пасивні і активні вправи.
8. Методи вимірювання основних життєвих показників. Фактори, які можуть впливати на життєві показники.
9. Основи інфекційного контролю.
10. Правила надання першої медичної допомоги.
11. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних та принципи проведення обстеження умов їх проживання.
12. Заняття рекреаційним спортом з неповносправними.
13. Підсумкове лекційне заняття.

Тематика практичних робіт

1. Переміщення пацієнта у ліжку. Переміщення з ліжка на візок і у зворотному напрямку.
2. Принципи підбору і підгонки технічних засобів пересування.
3. Оволодіння навичками використання технічних засобів пересування.
4. Особливості переміщення пацієнта, підбору технічних засобів та пересування з ними.
5. Контрольне заняття.

Завдання для підсумкового контролю

1. Перелічіть умови, за яких конфіденційність може бути порушена.
2. Вкажіть з чого складається база даних.
3. Вкажіть, що належить до розділу «суб'єктивна інформація» / «об'єктивна інформація».

4. Дайте визначення терміну «короткотермінова ціль» / «довготермінова ціль».
5. Назвіть та охарактеризуйте особливості методів (стилів) ведення записів.
6. Назвіть та охарактеризуйте формати ведення записів.
7. Назвіть вимоги до ведення записів.
8. Опишіть особливості прояву у пацієнта тривожно-фобічної реакції / реакції патологічного заперечення патологічного стану / ейфорійної псевдодеменції / іпохондрії здоров'я / невротичного заперечення .
9. Назвіть чотири перешкоди спілкуванню.
10. Назвіть різновиди невербального спілкування.
11. Вкажіть основні принципи вислуховування.
12. Назвіть основні особливості допоміжних технічних засобів пересування..
13. Охарактеризуйте чотириточкову / триточкову / двоточкову модель пересування.
14. Опишіть особливості правильного розташування пацієнта лежачи на спині / лежачи на спині / лежачи на боці.
15. Вкажіть основні місця розвитку належків при розташуванні пацієнта у різних позиціях.
16. Дайте визначення пасивної / активної / ізометричної вправи.
17. Вкажіть протипокази до застосування активних / пасивних вправ.
18. Вкажіть нормальну для вашого віку величину пульсу / артеріального тиску / частоти дихання / температури тіла..
19. Назвіть фактори, що можуть спричинити підвищення пульсу / артеріального тиску / частоти дихання / температури тіла у спокої.
20. Поясніть суть системи хірургічної / медичної асептики.
21. Назвіть вимоги, яких слід дотримуватись при митті рук.
22. Визначте мету першої медичної допомоги при переломі / удушенні / серцевому нападі / конвульсіях (корчах) / кровотечі / перегріванні / позній гіпотензії / автономній гіперрефлексії / інсулінозалежних станах.
23. Опишіть надання першої медичної допомоги при переломі / удушенні / серцевому нападі / конвульсіях (корчах) / кровотечі / перегріванні / позній гіпотензії / автономній гіперрефлексії / інсулінозалежних станах.
24. Вкажіть особливості інфекційного контролю за різних систем ізоляції.
25. Вкажіть основні вимоги щодо облаштування пандуса.
26. Вкажіть основні вимоги щодо пристосування вулиці / громадської будівлі / квартири до потреб людей з вадами зору / слуху / опорно-рухового апарату.
27. Вкажіть мету та завдання занять рекреаційним спортом.
28. Наведіть приклад ігор з елементами прицілювання / жонглювання / перебування в грі і виведення з неї / пасування і перехоплення для осіб різних нозологічних груп.